

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1964-1965.

23 DECEMBER 1964.

WETSONTWERP

tot wijziging van :

- 1° het koninklijk besluit n° 254 van 12 maart 1936 waarbij eenheid wordt gebracht in het regime van de pensioenen der weduwen en wezen van het burgerlijk staatspersoneel en het daarmee gelijkgesteld personeel;
- 2° het koninklijk besluit n° 255 van 12 maart 1936 tot eenmaking van het pensioenregime voor de weduwen en wezen der leden van het Leger en van de Rijkswacht.

VERSLAG

NAMENS

DE COMMISSIE VOOR DE FINANCIEN (1),
UITGEBRACHT DOOR DE HEER DE SWEEMER.

DAMES EN HEREN,

De analyse van de artikelen zal toelaten inzicht te krijgen in de draagwijdte van onderhavig ontwerp.

Eerste artikel.

a) De normale voorwaarden voor de toekenning van een weduwenpensioen zijn :

- één jaar huwelijk;
- één jaar bijdrage in het Fonds der overlevingspensioenen.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Merlot.

A. — Leden : de heren De Saeger, De Staercke, Fimmers, Kiebooms, Lavens, Meyers, Michel, Parisis, Posson, Saint-Remy, Scheyven. — Boeykens, Boutet, Cools, De Sweemer, Detiège, Gelders, Harmegnies, Merlot, Paque (Simon), Van Acker (F.). — De Clercq, De Winter.

B. — Plaatsvervangers : de heren Blanckaert, Discry, Eyskens, Gillès de Pélichy, Herbiet, Van den Daele. — Bary, Grandjean, Sebrechts, Toubeau, Vercauteren. — Piron.

Zie :

856 (1963-1964) :

- N° 1 : Wetsontwerp.
- N°s 2 tot 4 : Amendementen.

Chambre des Représentants

SESSION 1964-1965.

23 DÉCEMBRE 1964.

PROJET DE LOI

modifiant :

- 1° l'arrêté royal n° 254 du 12 mars 1936 unifiant le régime des pensions des veuves et des orphelins du personnel civil de l'Etat et du personnel assimilé;
- 2° l'arrêté royal n° 255 du 12 mars 1936 unifiant le régime des pensions des veuves et orphelins des membres de l'Armée et de la Gendarmerie.

RAPPORT

FAIT AU NOM

DE LA COMMISSION DES FINANCES (1),
PAR M. DE SWEEMER.

MESDAMES, MESSIEURS,

L'analyse des articles du présent projet de loi permettra d'en saisir la portée.

Article premier.

a) Les conditions normalement exigées pour l'octroi d'une pension de veuve sont :

- un an de mariage;
- un an de contribution au Fonds des pensions de survie.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Merlot.

A. — Membres : MM. De Saeger, De Staercke, Fimmers, Kiebooms, Lavens, Meyers, Michel, Parisis, Posson, Saint-Remy, Scheyven. — Boeykens, Boutet, Cools, De Sweemer, Detiège, Gelders, Harmegnies, Merlot, Paque (Simon), Van Acker (F.). — De Clercq, De Winter.

B. — Suppléants : MM. Blanckaert, Discry, Eyskens, Gillès de Pélichy, Herbiet, Van den Daele. — Bary, Grandjean, Sebrechts, Toubeau, Vercauteren. — Piron.

Voir :

856 (1963-1964) :

- N° 1 : Projet de loi.
- N°s 2 à 4 : Amendements.

b) Die twee voorwaarden zijn niet vereist wanneer het overlijden het gevolg is van een arbeidsongeval.

Komt het personeelslid dus ingevolge een ongeval te overlijden na één dag in dienst te zijn geweest of op de dag na zijn huwelijk, dan zal de weduwe het overlevingspensioen ontvangen dat gelijk is aan 30 % van de gemiddelde bezoldiging van de overledene.

c) Het ontwerp strekt ertoe dezelfde gunstbepalingen toe te passen, wanneer het overlijden het gevolg is van een ongeval op de weg naar of van het werk.

Art. 2.

a) De wet van 20 juli 1962 heeft een wijziging gebracht in de procedure van de omzetting van de scheiding van tafel en bed in echtscheiding.

Voortaan mag die omzetting zowel op verzoek van de benadeelde als van de schuldige echtgenoot worden uitgesproken.

b) Het ontwerp brengt de verschillende pensioenregelingen in overeenstemming met elkaar door te bepalen dat de uit de echt gescheiden vrouw in ieder geval haar aanspraak op pensioen behoudt, als alleen de man in het ongelijk is gesteld.

Art. 3.

a) Ingevolge de verminderingen wegens leeftijdsverschil kan het pensioen van een weduwe met kinderlast soms minder bedragen dan het wezenpensioen dat alleen aan de kinderen zou worden uitbetaald, als hun moeder geen aanspraak kon doen gelden.

b) Het ontwerp zet die abnormale toestand recht en waarborgt de weduwe een pensioen waarvan het bedrag ten minste gelijk is aan wat de kinderen alleen zouden bekomen ingeval hun moeder geen recht mocht hebben op een pensioen.

Art. 4.

a) Wanneer een weduwe geen recht heeft op een pensioen, stort de Staat de bijdragen voor de maatschappelijke zekerheid.

Indien die weduwe kinderen heeft, krijgen de wezen een pensioen ten laste van de Schatkist, terwijl de weduwe er een van de maatschappelijke zekerheid krijgt.

b) Ingevolge deze regeling kan een weduwe, die geen recht heeft op het ten laste van de Schatkist komende pensioen, hogere inkomsten hebben dan wat toegekend wordt aan een weduwe die wel recht heeft op bedoeld pensioen, verhoogd met de bijslag voor wezenlast.

c) Het ontwerp strekt ertoe een einde te maken aan de cumulatie van de voordelen.

Art. 5.

Dit artikel strekt ertoe een einde te maken aan een geschil met het Rekenhof. Zo komt er een oplossing voor het geval der weduwen van militairen die vóór 1 januari 1922 hebben gediend en vóór 1 januari 1923 zijn overgegaan naar het officierenkorps of naar de Rijkswacht.

Art. 6, 7, 8 en 9.

Voor de militairen wordt voorzien in dezelfde regelingen als die welke in de artikelen 1, 2, 3 en 4 zijn opgenomen ten gunste van de burgerlijke personeelsleden.

b) Ces deux exigences ne sont pas requises lorsque le décès est consécutif à un accident de travail.

Donc, si l'agent meurt accidentellement après une journée de service ou au lendemain de son mariage, sa veuve recevra la pension de survie égale à 30 % du traitement moyen du défunt.

c) Le projet tend à accorder les mêmes facilités lorsque le décès résulte d'un accident sur le chemin du travail.

Art. 2.

a) La loi du 20 juillet 1962 a modifié la procédure du divorce prononcé après une séparation de corps.

La conversion de la séparation de corps en divorce peut désormais être prononcée à la demande de l'époux lésé, comme à celle de l'époux coupable.

b) Le projet met la législation des pensions en concordance en prévoyant que dans tous les cas, la femme divorcée aux torts exclusifs du mari conserve ses droits à la pension.

Art. 3.

a) En raison des réductions pour différence d'âge, la pension d'une veuve ayant des enfants à charge peut parfois être inférieure à la pension d'orphelin que les enfants obtiendraient seuls, si leur mère ne pouvait faire valoir aucun droit.

b) Le projet corrige cette anomalie et garantit à la veuve une pension au moins égale à celle que les enfants seuls obtiendraient, dans l'éventualité où leur mère n'aurait pas droit à une pension.

Art. 4.

a) Lorsqu'une veuve n'a pas droit à pension, l'Etat verse les cotisations à la sécurité sociale.

Si cette veuve a des enfants, les orphelins bénéficient d'une pension à charge du Trésor, tandis que la veuve reçoit une pension de la sécurité sociale.

b) Ce régime peut procurer à une veuve n'ayant pas droit à la pension à charge du Trésor, des ressources supérieures à celles accordées à une veuve qui a droit à pareille pension, majorée des accroissements pour charge d'orphelins.

c) Le projet tend à mettre fin au cumul des avantages.

Art. 5.

Cet article tend à mettre fin à un différend avec la Cour des Comptes. Ainsi sera résolu le cas des veuves de militaires qui ont accompli du service avant le 1^{er} janvier 1922 et qui sont passés dans le corps des officiers ou à la gendarmerie avant le 1^{er} janvier 1923.

Art. 6, 7, 8 et 9.

En faveur des militaires, on prévoit les mêmes dispositions que celles prévues en faveur des agents civils par les articles 1^{er}, 2, 3 et 4.

Art. 10.

Dit artikel machtigt de Koning identieke bepalingen in te voegen in het koninklijk besluit houdende de statuten van de Rijkswerkliedenkas.

Art. 11.

Artikel 11 maakt een einde aan een moeilijkheid in verband met de verdeling van de pensioenen van de gemeenteleraars en -onderwijzers.

Bedoelde bepaling is toepasselijk op diensten welke vóór 1 januari 1877 zijn bewezen.

Voor de twaalf nog lopende pensioenen ziet de Staat af van de terugvordering van de door de betrokken provincies of gemeenten nog verschuldigde bedragen.

**

Door een lid werd uitleg gevraagd over de toestand van de « niet hertrouwde weduwe » waarvan in tal van pensioenwetten sprake is. Graag zou het lid weten welk lot beschoren wordt aan een weduwe wier tweede huwelijk door echtscheiding wordt ontbonden. Wordt zij opnieuw aangezien als een « niet hertrouwde weduwe » of is het pensioen terzake definitief verloren ?

De Minister, Adjunct voor Financiën, wees er in dit verband op dat het verlies van het recht op een pensioen eigen is aan de sociale zekerheid. In de overheidssector daarentegen is hiervan geen sprake.

Een ander lid herinnert eraan dat het hierboven aangevoerde probleem reeds meermaals werd besproken o.m. tijdens de voorbereidende werkzaamheden van de wetten van 6 en 7 juli 1964.

**

De artikelen van dit ontwerp gaven geen aanleiding tot bespreking. Evenwel dient te worden aangestipt dat op het eerste artikel, alsmede op artikel 6, amendementen werden ingediend door de heer Saintraint (zie *Stuk* n° 856/2).

Zij strekken ertoe de toestand te regelen van de weduwen en wezen van het Rijks- en daarmede gelijkgesteld personeel enerzijds en van leden van het leger of van de rijks-wacht anderzijds die overleden zijn ingevolge verwondingen opgelopen of ongevallen overkomen tijdens hun dienst in het buitenland bij het vervullen van een opdracht.

De Regering heeft haar instemming betuigd met deze amendementen. Zij heeft er echter de voorkeur aan gegeven elke aardrijkskundige verwijzing weg te laten opdat ook de weduwen en wezen van de personeelsleden van de buitendiensten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en van de Belgische militairen in dienst in Duitsland van de in artikelen 1 en 6 voorgestelde gunstmaatregelen zouden kunnen genieten (zie *Stuk* n° 856/3).

Deze regeringsamendementen werden evenwel op hun beurt door de heer Saintraint geamendeerd (*Stuk* n° 856/4). De door de Regering voorgestelde regeling is slechts toepasselijk op het Rijks- en daarmede gelijkgesteld personeel en de leden van het leger en van de rijks-wacht die bij het vervullen van een opdracht slachtoffer zijn van een ongeval of die verwondingen oplopen.

Welnu indien die personen gedetacheerd worden en ter beschikking worden gesteld van de technische bijstand, vervullen zij geen opdracht in de strikte zin van het woord. Volgens het regeringsamendement zouden zij dus geen aanspraak kunnen maken op de voorgestelde gunstmaatregelen. Om dit te voorkomen stelt de heer Saintraint voor het regeringsamendement te wijzigen.

Art. 10.

Cet article confère au Roi le pouvoir d'insérer des dispositions identiques dans l'arrêté royal portant les statuts de la Caisse des ouvriers de l'Etat.

Art. 11.

L'article 11 met fin à un problème de répartition des pensions des professeurs et instituteurs communaux.

La disposition en cause s'applique à des services rendus avant le 1^{er} janvier 1877.

L'Etat renonce désormais aux récupérations à charge des provinces et des communes intéressées pour les douze pensions qui sont encore en cours.

**

Un membre a demandé des explications au sujet de la situation de la « veuve non-remariée », dont il est question dans de nombreuses lois relatives à la pension. Il aimerait savoir quel sort est réservé à une veuve dont le deuxième mariage a été dissous par divorce. Est-elle à nouveau considérée comme une veuve non-remariée ou la pension est-elle perdue définitivement ?

Le Ministre, adjoint aux Finances, a fait observer à ce propos que la perte du droit à la pension est caractéristique de la sécurité sociale. Dans le secteur public, au contraire, il n'en est nullement question.

Un autre membre rappelle que ces problèmes ont déjà été discutés à plusieurs reprises, notamment au cours des travaux préparatoires des lois des 6 et 7 juillet 1964.

**

Les articles du présent projet n'ont pas donné lieu à discussion. Il convient toutefois de signaler que des amendements ont été présentés par M. Saintraint à l'article premier et à l'article 6 (voir *Doc.* n° 856/2).

Ils ont pour but de régler, d'une part, la situation des veuves et des orphelins des agents de l'Etat et du personnel assimilé et, d'autre part, celle des membres de l'armée et de la gendarmerie, décédés à la suite de blessures reçues ou d'accidents survenus en service à l'étranger lors de l'accomplissement d'une mission.

Le Gouvernement s'est rallié à ces amendements. Il a toutefois préféré supprimer toute référence géographique afin d'étendre également aux veuves et orphelins des agents des services extérieurs du Ministère des Affaires étrangères ainsi que des militaires belges en service en Allemagne le bénéfice des mesures favorables prévues aux articles 1 et 6 (voir *Doc.* n° 856/3).

Les amendements du Gouvernement ont été amendés à leur tour par M. Saintraint (*Doc.* n° 856/4). Le régime proposé par le Gouvernement n'est applicable qu'aux agents de l'Etat et du personnel assimilé ainsi qu'aux membres de l'armée et de la gendarmerie qui sont victimes d'un accident ou qui encourent des blessures à l'occasion de l'accomplissement d'une mission.

Or, si ces personnes sont détachées pour être mises à la disposition de l'assistance technique, elles n'accomplissent pas de mission au sens strict du terme. Aux termes de l'amendement du Gouvernement elles ne seraient donc pas en droit de prétendre au bénéfice des mesures prévues. Pour prévenir cette situation, M. Saintraint propose de modifier l'amendement du Gouvernement.

Het recht op overlevingspensioen is verkregen, indien het overlijden van de echtgenoot het gevolg is van een ongeval op de weg naar of van het werk, of indien het binnen dan wel buiten België is gesitueerd, of indien het is veroorzaakt door verwondingen die zijn toegebracht of overvallen die zijn overkomen in bevolen dienst of bij het vervullen van een door de Belgische Regering toevertrouwde opdracht, of naar aanleiding van in het kader van de Belgische technische bijstand verrichte prestaties.

De door de heer Saintraint gewijzigde amendementen van de Regering op de artikelen 1 en 6 werden eenparig aangenomen.

De aldus gewijzigde artikelen 1 en 6 werden eenparig aangenomen.

De overige artikelen alsmede het gehele ontwerp werden eveneens eenparig aangenomen.

De Verslaggever,
A. DE SWEEMER.

De Voorzitter,
J.-J. MERLOT.

Le droit à la pension de survie est acquis si le décès de l'époux est la conséquence d'un accident survenu sur le chemin du travail ou qu'il se situe en Belgique ou en dehors ou s'il a été causé par des blessures reçues ou des accidents survenus soit en service commandé, soit lors de l'accomplissement d'une mission confiée par le Gouvernement belge, soit à l'occasion de prestations exercées dans le cadre de l'assistance technique belge.

Les amendements du Gouvernement, tels que modifiés par M. Saintraint, sont adoptés à l'unanimité.

Les articles 1 et 6 ainsi modifiés sont adoptés à l'unanimité.

Les autres articles ainsi que l'ensemble du projet sont également adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,
A. DE SWEEMER.

Le Président,
J.-J. MERLOT.

ARTIKELLEN GEWIJZIGD DOOR DE COMMISSIE.

Eerste artikel.

In artikel 1 van het koninklijk besluit n^o 254 van 12 maart 1936 waarbij eenheid wordt gebracht in het regime van de pensioenen der weduwen en wezen van het staatspersoneel en het daarmee gelijkgesteld personeel, gewijzigd bij de wet van 30 april 1958, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1^o het tweede lid wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Het recht op overlevingspensioen is echter, ongeacht de duur van de diensten en van het huwelijk, verkregen indien het overlijden van de echtgenoot het gevolg is van een ongeval op de weg naar of van het werk, dan wel van een verwonding of ongeval tijdens of naar aanleiding van de uitoefening van zijn ambt, van een door de Belgische Regering toevertrouwde opdracht of van in het kader van de Belgische technische bijstand verrichte prestaties. »

2^o het artikel wordt met de volgende bepaling aangevuld :

« Als ongeval op de weg naar of van het werk wordt aangemerkt het ongeval, dat aanleiding zou geven tot toepassing van de bepalingen betreffende de vergoeding van schade voortvloeiend uit ongevallen overkomen op de weg naar en van het werk, indien het slachtoffer aan het stelsel van de maatschappelijke zekerheid onderworpen was geweest. »

Art. 6.

In artikel 2 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de wet van 30 april 1958, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1^o het eerste lid wordt door de volgende bepaling vervangen :

« In afwijking van artikel 1, eerste lid, is het recht op overlevingspensioen, ongeacht de duur van het huwelijk

ARTICLES AMENDES PAR LA COMMISSION.

Article premier.

A l'article 1^{er} de l'arrêté royal n^o 254 du 12 mars 1936 unifiant le régime des pensions des veuves et des orphelins du personnel civil de l'Etat et du personnel assimilé, modifié par la loi du 30 avril 1958, sont apportées les modifications suivantes :

1^o l'alinéa 2 est remplacé par la disposition suivante :

« Toutefois, le droit à la pension de survie est acquis quelle que soit la durée des services et du mariage, si le décès de l'époux est la conséquence d'un accident survenu sur le chemin du travail, ou s'il a été causé par des blessures reçues ou des accidents éprouvés dans l'exercice ou à l'occasion de l'exercice de ses fonctions, d'une mission confiée par le Gouvernement belge ou de prestations exercées dans le cadre de l'assistance technique belge. »

2^o l'article est complété par la disposition suivante :

« Est considéré comme accident sur le chemin du travail, celui qui donnerait lieu à l'application des dispositions relatives à la réparation des dommages résultant des accidents survenus sur le chemin du travail si la victime avait été assujettie au régime de la sécurité sociale. »

Art. 6.

A l'article 2 du même arrêté, modifié par la loi du 30 avril 1958, sont apportées les modifications suivantes :

1^o l'alinéa 1^{er} est remplacé par la disposition suivante :

« Par dérogation à l'article 1^{er}, alinéa 1^{er}, le droit à la pension de survie est acquis, quelle que soit la durée du

en van de met wedde of loon bezoldigde diensten, verkregen indien het overlijden van de echtgenoot het gevolg is van een ongeval op de weg naar of van het werk, dan wel van een verwonding of ongeval in bevolen dienst, bij het volbengen van een door de Belgische Regering toevertrouwde opdracht of bij het verrichten van prestaties in het kader van de Belgische technische bijstand. »

2^a het artikel wordt met de volgende bepaling aangevuld :

« Als ongeval op de weg naar of van het werk wordt aangemerkt het ongeval, dat aanleiding zou geven tot toepassing van de bepalingen betreffende de vergoeding van schade voortspruitend uit ongevallen overkomen op de weg naar en van het werk, indien het slachtoffer aan het stelsel van de maatschappelijke zekerheid onderworpen was geweest. »

mariage et des services rémunérés par un traitement ou un salaire, si le décès de l'époux est la conséquence d'un accident survenu sur le chemin du travail ou s'il a été causé par des blessures reçues ou des accidents survenus en service commandé, lors de l'accomplissement d'une mission confiée par le Gouvernement belge ou à l'occasion de prestations exercées dans le cadre de l'assistance technique belge. »

2^a l'article est complété par la disposition suivante :

« Est considéré comme accident sur le chemin du travail celui qui donnerait lieu à l'application des dispositions relatives à la réparation des dommages résultant des accidents survenus sur le chemin du travail si la victime avait été assujettie au régime de la sécurité sociale. »